

Dalyvavimo tarptautinių mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų programų renginiuose išlaidų apmokėjimo Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūroje aprašo 5 priedas

DALYKINĖ ATASKAITA

(taikoma atstovams ir ekspertams, paskirtiems Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. balandžio 10 d. įsakymu Nr. V-310 „Dėl Lietuvos atstovų ir ekspertų Europos Sąjungos mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Horizontas 2020“ komitetuose paskyrimo“)

2019 m. gegužės mėn. 28 d.

Sutarties data ir Nr.	Nr. 28V-88/(1.80) SU-408 (2019 m. vasario 26 d., reg.2019-03-06)
Dalyvio vardas, pavardė, mokslo laipsnis	Inga Matijošytė
Tikslinė grupė (pasirinkti vieną)	☒ Mokslininkas ☐ Tyrėjas ☐ Mokslo vadybininkas
Institucija	Vilniaus universitetas
Posėdžio institucinė forma	Privačios partnerystės Bio-pramonės iniciatyvos valstybių atstovų grupės 10-asis susitikimas (angl. 10th meeting of the Bio-based Industries Joint Undertaking States Representatives Group)
Posėdžio vieta ir laikas	2019 m. gegužės 16 d., Briuselis, Belgija

1. Svarstyti klausimai:

Posėdžio metu buvo svarstyti keturi pagrindiniai klausimai (Priedas Nr. 1):

- 1) Aptartas BBI-JU programos įgyvendinimo progresas ir nuveikti darbai nuo 9-ojo SRG susitikimo. Taip pat aptarti 2018 m. rugsėjo mėnesio kvietimo rezultatai; trumpai informuota apie programos vykdomus projektus.
- 2) Pristatyta BIC veikla, sąsajos BBI-JU veiklų su Europos Komisijos iniciatyvomis, ypač rengiamos Horizontas Europa programos atžvilgiu.
- 3) Aptarti paskutiniojo 2020-ųjų metų kvietimo (AWP2020) tematiką ir temų aspektai.
- 4) Aptarti kiti klausimai susiję su BBI veikla.

2. Posėdžio eigos apibendrinimas:

Susitikimo metu taip pat dalyvavo EK RTD.F2 atstovas Wolfgang Burtscher (Generalinis direktorius General RTD ir BBI-JU Valdybos pirmininkas).

Pirmiausia, įvyko antrojo SRG vice-pirmininko rinkimai. Savo kandidatūrą iškėlė ir buvo vienbalsiai išrinkta Lenkijos atstovė Agata Foks dviejų metų kadencijai. Ji pakeitė dvi kadencijas vice-pirmininku buvusį Norvegijos atstovą Niels Gotke.

Posėdžio metu aptarti pagrindiniai aspektai susiję su naudinga informacija:

BBI-JU programos įgyvendinimas

Buvo pateikta itin daug informacijos apie programos įgyvendinimo eigą. Buvo pateikta išsami apibendrinta analitinė apžvalga apie programos pasiektus rodiklius 2014-2018 metų laikotarpyje, pažymėtina keletas iš jų: 1179 paraiškų gavėjai iš 35 šalių, iš kurių 40 % MVĮ. Šiuo programos laikotarpiu finansuota 100 projektų už 602 mln Eur skirtų EK ir 1,65 mlrd Eur iš privačių lėšų. Programos laikotarpių įgyvendinama 8 pavyzdiniai demonstracinio lygio projektai (FLAG tipo), nors programos pabaigoje buvo planuoti tik 5. Lietuvos dalyvavimas šiame programos įgyvendinimo laikotarpyje nebuvo labia aktyvus, tačiau sėkmės rodiklis siekia 6 %, kai tuo tarpu šalių kaimynių: Latvijos - 6 %, o Estijos - 29 %. Buvo pristatytos išsamios analizės paraiškos pateikėjų ir gavėjų atžvilgiu, priklausomai nuo institucijų ir įmonių tipo, paraiškų vertinimo ir jų kokybės, ES šalių (ES-15 ir ES-13), BIC narystės įtakos, tematikų ir t.t.

Iš ES-13 narių pažangiausios programos dalyvės yra Estija ir Slovakija.

Pagal institucijas, 17 % BBI-JU programos lėšų gauna mokslo įstaigos ir 11 % universitetai. Pagal pareiškėjų skaičių net 13 % yra universitetai ir 20 % mokslo įstaigos.

Dar liko programos paskutiniai du kvietimai 2019 ir 2020 metams.

BBI-JU programos sąsajos su EK iniciatyvomis

Philippe Mengal, BBI-JU Programos vykdomasis direktorius, pristatė vykdytą SIRA bendrą įvertinimą BBI-JU programai. BBI-JU programa buvo įvertinta kaip pavyzdinė H2020 vykdomų programų kontekste. Buvo įvertintas ir programos įgyvendinimo progresas, t.y. pasiekti KPI. Programos pradžioje buvo numatyta iki 2020 metų projektų metu identifikuoti 36 *naujas tarpdisciplinines sąsajas*, šiuo metu yra identifikuotos jau net daugiau nei 140 tokių sąsajų keturiuose sektoriuose: žemės ūkio, miškininkystės, vandenių, municipalinių ir pramoninių organinių atliekų, įskaitant CO₂. Identifikuotos priešakinės tokių sąsajų sritys, pirmoji, vandenių ir maisto, pašarų, medicinos, higienos, kosmetika, tekstilė, t.y. Antra – bioatliekų ir pakuočių, maisto ir pašarų, cheminių reagentų žemės ūkiui, bioplastikai, t.y. Taip pat identifikuota daugiau nei 100 *naujų bio-pagrindu vertės grandinių*, vietoj planuotų 10. Nauja vertės grandinė apibrėžiama kaip žaliavos, proceso ir/ar technologijos arba galutinio produkto gamyba ir pritaikymas vietoj egzistuojančių vertės grandinių. Tokių būdu, programos įgyvendinimo laikotarpiu identifikuota, nuo siektų rodiklių, 70 % naujų produktų, 50 % naujų technologijų, 50 % naujų žaliavų ir 40 % naujų verslo modelių. SIRA 2014 metais apibrėžė, kad vertės grandinė yra horizontali, pvz., iš vienos žaliavos gaunamas vienas produktas. Tačiau BBI-JU rėmuose horizontalus vertės grandinės tipas yra labai išplečiamas ir nebėra ribojamas, t.y., gali būti taikomos kelios žaliavos, keli procesai, gaunami keli produktai ir idealiu atveju vertės grandinė dar tampa žiedine. Toliau, vietoj 5 numatytų biokomponentų, jau yra sukurta *virš 60 naujų biokomponentų* (*angl.* bio-based building blocks), kurių gamyba ir taikymas, pagal atliktus paskaičiavimus, sumažintų 80 % CO₂, 30 % bioskaidumą ir 30 % pagerintų sveikatos ir saugumo aspektus. Vietoj planuotų 50 sukurtų naujų biomedžiagų, jau buvo sukurta *virš 140 naujų biomedžiagų* (*angl.* bio-based materials), kurių gamyba ir taikymas, pagal atliktus paskaičiavimus, sumažintų 70 % CO₂, 40 % bioskaidumą ir 35 % pagerintų sveikatos ir saugumo aspektus. Ir vietoj planuotų 30 sukurti iki 2020 m., kurių technologinio išvystymo lygmuo siekia TRL6-8, sukurta daugiau nei 60 *naujų bioproduktų* vartotojams.

Taigi, BBI-JU programos tiek struktūra, tiek kontekstas, tiek efektyvus administravimas yra itin aukštai vertinama EK ir pristatoma kaip pavyzdinė, todėl šiuo metu vyksta diskusijos dėl BBI-JU programos integravimo naujame finansavimo etape ir rengiamoje programoje *Horizontas Europa*. Apie vykstančias derybas ir jų rezultatus SRG sekretoriatas informuos SRG narius.

2018 m. kvietimo rezultatai

Iš viso šiam kvietimui buvo gautos 144 paraiškos su 235 paraiškų dalyvių, iš kurių pasiskirstymas pagal šalis: iš ES-15 buvo 205 paraiškose, iš ES-13 buvo 17 paraiškų. Keturios paraiškos nepaėjo administracinės patikros. 19 paraiškų iš 140 tinkamų finansuoti buvo patvirtintos, su sėkmės rodikliu 13,6 %, su finansavimu 89,5 % iš 115 mln biudžeto.

Paraiškose, kurios buvo patvirtintos finansavimui, Lietuvos ir Latvijos atstovų nėra. Paraiškų kokybė buvo itin aukšta, net 39 % paraiškų buvo įvertinta aukščiau ribinio praeinamojo balo, kurie pagal projekto tipą pasiskirstė: 34 % RIA, 60 % CSA, 33 % DEMO ir net 58 % FLAG tipo projektai.

Atsižvelgiant į paraiškų pridavimą pagal tematikas pasiektas 67 % temų užpildymas, tačiau RIA B tipo projektai daugiau nebus įtraukiami į temas dėl nesulauktų paraiškų šiai temai. Buvo temų, kuriuose paraiškos nebuvo finansuotos: R3, R4, R5, R8, R11, D1 ir F1.

Konstatuota, kad vis dar itin mažas dalyvavimas ES-13 šalių, lyginant su ES-15.

MVĮ išlieka lyderiaujančiose pozicijose tarp paraiškų dalyvių, nes būtent MVĮ vystymui ir buvo skirta ši programa, ir projektų gavėjų – 39 %, kai tuo tarpu H2020 bendrai programoje MVĮ yra apie 20 %, pareiškėjų.

Akcentuota, kad BIC nariai kvietime turėjo 15 % sėkmės rodiklį, visi kiti 14 % rodiklį. Tarp pareiškėjų buvo 30 % BIC narių ir 70 % pareiškėjų, kurie nepriklauso BIC. Režimuojant, bent vienas BIC narys yra finansuotoje paraiškoje.

AWP2020 aptarimas

Buvo pristatytos paskutinio 2020 metų kvietimo tematikos. BBI-JU Mokslinio komiteto (SC) vadovas Kevin O'Connor pristatė komiteto pastabas dėl pasiūlytų temų. Nelo Emerencia, BIC programų koordinatorius, apžvelgė Mokslinio komiteto AWP2020 kvietimo programai išsakytas pastabas ir argumentuotai pateikė atsakymus į kiekvieną pastabą. Tai pat pristatė šiai dienai atnaujintas temas AWP2020 su numatomu biudžetu:

Kaip ir praeitame kvietime, 2020 m. kvietime liks tos pačios 4 strateginės orientacinės tematikos:

- Tvarios biomasės tiekimas
- Efektyvūs procesai
- Inovatyvūs bioproductai identifikuotoms rinkoms
- Rinkos įsisavinimas

Temos yra pateiktos visiems SRG nariams ir iki gegužės 29 d. reikia pateikti nacionalinių atstovų nuomonę dėl tematikų.

Kita BBI-JU programos veikla

BBI-JU programos komunikacijai yra paruošta eilė komunikavimo ir sklaidos priemonių įvairiais kanalais socialiniuose tinkluose ir rengiamas yra BBI-JU Naujienlaiškis. Taip pat yra rengiami įvairūs bukletai ir brošiūros, itin aktyvi internetinė svetainė.

Apie kiekvieną šalį yra išleista vieno puslapio brošiūros, taip padinamieji „Country factsheet“ su informacija apie BBI-JU kiekvienoje šalyje. Tokia prošiūra yra parengta ir apie Lietuvą.

Taip pat pristatyta, kad BBI-JU programos informacinė diena įvyko Vilniuje 2019 m. balandžio 16 d.

Taip pat bus rengiama informacija apie kiekvienos šalies dalyvavimą programoje, siekiant įvertinti ir stebėti nuosekliai kiekvienos šalies ir vertinamas progresas

Yra atnaujinamas JRC-BBI-IEA klausimynas apie Bioekonomiką.

Pristatyta, kad „Stakeholder Forum“ vyks 2019 m. gruodžio 3-4 d.

Pranešta, kad Austrija ir UK pasitvirtino nacionalines Bioekonomikos strategijas.

Lietuva, kartu su Latvija ir Estija yra įtraukta į BIC pilotinį projektą, kurio metu bus identifikuojami galimi resursai nacionalinių mastu ir rengiami verslo modeliai BBI vystymui.

3. Posėdžio sprendimai ir kita posėdžio data

Iki gegužės 29 d. pateikti nacionalinių atstovų pozicijas dėl AWP2020.

Iki birželio 1 d. pateikti nacionalines veiklas susijusias su BBI ir Bioekonomika, vykusias nuo 2018 m. spalio mėn.

Kita posėdžio data numatoma 2019 m. spalio 3 d. (ketvirtadienis).

4. Pasiūlymai dėl tolesnių Lietuvos veiksmų:

- Reikalingas didesnis BBI iniciatyvų ir kvietimų viešinimas, nes LT įmonės vis dar mažai žino apie BBI-JU ir BIC. Lietuva dar neturi nei vienos BIC narystės (nei įmonės, nei institucijos).

- MITA rengiamos informacinės BBI-JU sklaidos diena susilaukia tikrai nemažo dėmesio, ypač kokybiška buvo š.m. balandžio mėnesį vykusią informacinę dieną, kuomet dalyvavo atstovai, kurie vykdo BBI-JU FLAG tipo projektą ir pasidalino savo sėkmės istorija.

- 2019 m. spalio 18 d. paskelbta atnaujinta ES Bioekonomikos strategija, kurios vienas iš veiksmų planų yra nacionalinių strategijų parengimas, paskatino kai kurias šalis itin aktyviai veikti: šalia kitų, jau turinčių nacionalines strategijas šaliu, jau ir Austrija bei UK pasitvirtino savo nacionalines Bioekonomikos strategijas, Airija intensyviai rengia ir šių metų pabaigoje planuoja paskelbti, Italija atnaujino savo strategiją. Deja, Lietuva dar neturi apsibrėžusi savo veiklos gairių Bioekonomikos vystymui ir plėtrai.

5. Priedama informacija:

Priedas Nr. 1. 2019.05.16. SRG atstovų posėdžio darbotvarkė.

Visa informacija, posėdžio metu naudota medžiaga ir papildomi dokumentai yra patalpinti SRG narių platformoje (*kreiptis I. Matijošytė arba E. Bagdonaitė*).

6. Tiesioginis ataskaitos rengėjas (vardas ir pavardė, mokslo laipsnis institucija, pareigos, telefono numeris, elektroninio pašto adresas):

Dr. Inga Matijošytė
Vilniaus universitetas
Gyvybės mokslų centras
Biotechnologijos institutas
Taikomosios biokatalizės sektorius
Tel. 8-645-56087
El.p. inga.matijosyte@bti.vu.lt

Dalyvio parašas